

Alicja Szałagan

"Aspekty psychologiczne w "Zawiści"
Tadeusza Brezy", Jan Bełkot, "Acta
Universitatis Nicolai Copernici",
Filologia Polska XV. Literatura, Toruń
1979 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 217

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ BAUER Zbigniew: Czy rzeczywistość daje się odczytać?
"Ruch Literacki" 1979 nr 6 s. 441-445.

Przyjmując tezę o braku świadomości wewnątrzgrupowych więzi pokoleniowych analizuje autor mechanizmy powstawania kolejnych modeli tzw. "młodej prozy" (wzorce "nowości"). Ogranicza swe rozważania do pokolenia wyrosłego i tworzącego po 1945 r. i próbuje zdefiniować podstawowe wyznaczniki prozy młodej generacji - widoczną zmianę relacji: świat przedstawiony - świat realny, na relację: świat realny - świadomość świata. Dalsze uwagi dotyczą szczegółowych problemów interpretacyjnych: opisu rzeczywistości realnej, bohatera ("ufigurowana świadomość"), faktografizmu i anonimowości oraz kategorii "prawdy" w literaturze.

BP/78/27

E.G.

/II/ BEŁKOT Jan: Aspekty psychologiczne w "Zawiści" Tadeusza Brezy. "Acta Universitatis Nicolai Copernici". Filologia Polska XV. Literatura. Toruń 1979 s. 75-79.

Pierwsza redakcja wydanej w 1973 roku powieści Tadeusza Brezy "Zawiść" (zatytułowana "Biała laska") powstała w 1939 roku. Ostateczna, powojenna redakcja utworu nie naruszyła pierwotnego zamysłu - problematyka i forma powieści wiąże się z psychologizmem lat trzydziestych. Genezy niszczącego bohatera uczucia zawiści szuka Breza nie w uwarunkowaniach biologicznych i fizjologicznych, ale w determinantach społecznych i psychicznych odwołując się do koncepcji psychologii indywidualnej. Analiza struktury powieści pokazuje, iż wszystkie jej elementy służą konstrukcji psychologii bohatera. Zdaniem autora, powieść Brezy jest najbardziej interesującym przykładem inspiracji proustowskiej w prozie lat trzydziestych i wyróżnia się pasją poznawczą, poziomem intelektualnym i precyzją języka na tle polskiej powieści psychologicznej tego okresu.

BP/78/28

A.Sz.